

παντελόني

παντελόني κ. **πανταλόني**, **το**, ουσ. [*<*ιταλ. pantalonι <γαλλ. pantalon], το παντελόني. **1.** η τσέπη, το πορτοφόλι, ιδίως αυτό που είναι γεμάτο με λεφτά: «όταν έχεις παντελόني, δε φοβάσαι τίποτα». **2.** συχνά ο πλ. με τη σημασία του εν. αριθμού: «σου 'πεσαν τα παντελόνια || κούμπωσε με τρόπο τα παντελόνια του». Υποκορ. **παντελονάκι**, **το** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 18 φρ.)·

- αν έχεις παντελόνια, έλα, βλ. συνηθέστ. αν φοράς παντελόνια, έλα·

- αν φοράς παντελόνια, έλα, αν είσαι πράγματι άντρας έλα (ενν. να αναμετρηθούμε δυναμικά): «εμένα δε με τρομάζει με τα λόγια κι αν φοράς παντελόνια, έλα»·

- απ' το παντελόني μου (σου, του κ.λπ.), από τα λεφτά μου (σου, του κ.λπ.), από την τσέπη μου (σου, του κ.λπ.): «όλη αυτή τη σπιταρόνα που βλέπεις, την έφτιαξα απ' το παντελόني μου»·

- βράζει το παντελόني του, βρίσκεται πάνω στα νιάτα του, πάνω στη σεξουαλική του ορμή: «το μυαλό του γιου μου είναι συνέχεια στις γυναίκες, γιατί βράζει το παντελόني του»·

- έκοψε το μανίκι, για να μπαλώσει το παντελόني, πρόκειται για πάρα πολύ φτωχό άτομο: «εσύ δεν είσαι τόσο φτωχός, γιατί ξέρω κάποιον που έκοψε το μανίκι, για να μπαλώσει το παντελόني»·

- θα σου βγάλω το παντελόني ή θα σου βγάλω τα παντελόνια, θα σε καταξεφτιλίσω, θα σε καταντροπιάσω: «αν πιάσεις ξανά τ' όνομά μου στο στόμα σου, θα σου βγάλω τα παντελόνια μπροστά στον κόσμο»·

- και φοράς (και) παντελόνια! βλ. φρ. κρίμα στα παντελόνια σου(!)·

- κατεβάζω το παντελόني ή κατεβάζω το παντελόني μου ή κατεβάζω τα παντελόνια ή κατεβάζω τα παντελόνια μου, αποδέχομαι όλες τις απαιτήσεις κάποιου, υποκύπτω ολοκληρωτικά στις απαιτήσεις κάποιου: «για να πάρει μια θέση στο εργοστάσιο, κατέβασε και τα παντελόνια του στο διευθυντή»·

- κοντό παντελόني, βλ. λ. [παντελονάκι](#)·

- κρίμα στα παντελόνια σου! ή κρίμα στα παντελόνια που φοράς! υποτιμητική ή επιτιμητική έκφραση σε άντρα που συμπεριφέρεται ανάρμοστα ή δειλά σε αντιδιαστολή με τον πραγματικό άντρα, που συμπεριφέρεται καθώς πρέπει ή με γενναιότητα: «δε ντρέπεσαι να δέρνηεις μικρό παιδί, κρίμα στα παντελόνια που φοράς! || σαν δε ντρέπεσαι να φοβάσαι αυτό το σκυλάκι, κρίμα στα παντελόνια σου!»·

- μακρύ παντελόني, που τα μπατζάκια του καλύπτουν τα πόδια μέχρι τους αστραγάλους

- παντελόني σωλήνας, που έχει στενά μπατζάκια και για το λόγο αυτό είναι πολύ εφαρμοστό στα πόδια: «το παντελόني σωλήνας ήταν κάποτε πολύ της μόδας»·

- τα κάνω παντελόνια (ενν. τα πούλια μου), (για τάβλι) συσσωρεύω πολλά πούλια μου πάνω σε πιασμένο αντίπαλο πούλι ή σε πόρτα μου: «αφού έτσι μου 'ρχεται το ζάρι, είμαι υποχρεωμένος να τα κάνω παντελόνια». Από το μήκος που δημιουργείται, όταν συσσωρεύονται τα πούλια το ένα πάνω στο άλλο, κάτι που παρομοιάζεται με το μπατζάκι του παντελονιού. Συνών. τα κάνω κοκορέτσι·

- τα 'χω στο παντελόني (ενν. τα χρήματα), έχω λεφτά (χωρίς απαραίτητα να είμαι και πλούσιος): «σήμερα που πληρώθηκα και τα 'χω στο παντελόني, μπορώ να πάω να σας κεράσω από ένα ούισκι»·

- τιμώ τα παντελόνια μου ή τιμώ τα παντελόνια που έχω, βλ. συνηθέστ. τιμώ τα παντελόνια μου ή τιμώ τα παντελόνια που φοράω·

- τιμώ τα παντελόνια μου ή τιμώ τα παντελόνια που φοράω, συμπεριφέρομαι ως πραγματικός άντρας: «σαν

άντρας έχω μια αξιοπρέπεια, γι' αυτό τιμώ τα παντελόνια που φορώ»·

- του 'πεσαν τα παντελόνια, φοβήθηκε πάρα πολύ, τρομοκρατήθηκε: «μόλις τον είδε να τραβάει το περίστροφό του, του 'πεσαν τα παντελόνια»·

- του πήραν και το παντελόني ή του πήραν και τα παντελόνια, του πήραν όλα τα χρήματα που είχε επάνω του, ιδίως του κέρδισαν όλα τα χρήματα σε χαρτοπαίγνιο: «έκατσε να παίξει με τα σαΐνια της πιάτσας και του πήραν και τα παντελόνια».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας